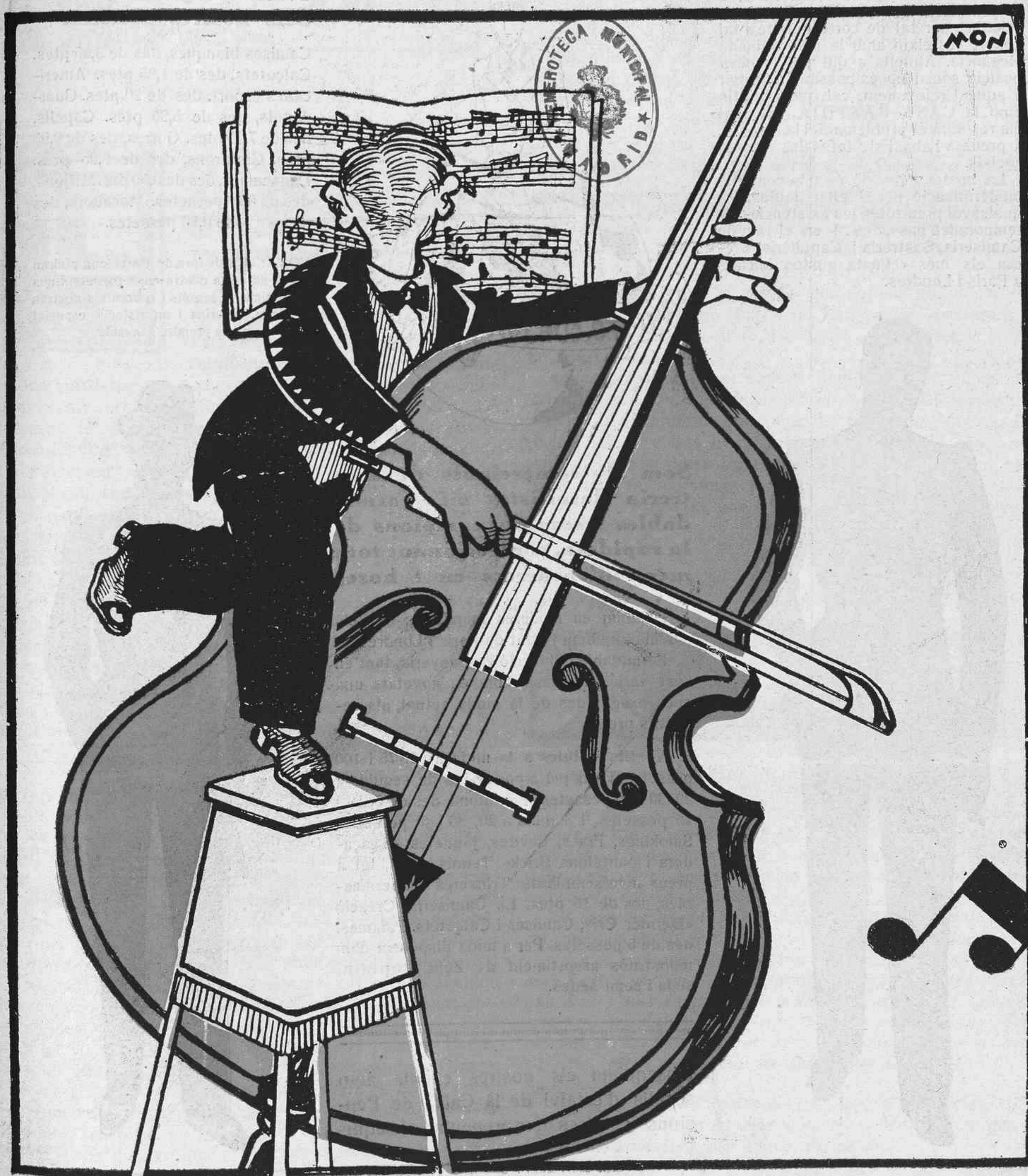

Barcelona, 17 d'octubre de 1930

L'Esquella de la Torratxa

ANY LIV - 2677 - 15 cts. - Atrassats, 30

La feina d'aquests dies

Ja se sap: tocar el violó

Casa BASTIDA

Passeig de Gràcia, núm. 18; Telèfon núm. 15247 :: :: BARCELONA

Gran Basar de Sastreria Sistema Nord-Americà

Barcelonins: L'Exposició suava ha fet que Barcelona adquirís el títol d'Urbs de primera magnitud. Cal que els barcelonins, per tal de correspondre a tal honor, vesteixin amb la més refinada elegància. Aquells a qui per la seva posició social no és possible d'arribar a aquest refinament, cal que comptin amb la CASA BASTIDA, la qual els resoldrà el problema del ben vestir, a preus a l'abast de totes les classes socials.

La nostra actuació és una contínua modernització per a ella; liquidem a qualsevol preu totes les existències de temporades passades. I en el ram de Camiseria, Sastreria i Capelleria, oferim els més refinats gustos iniciats a París i Londres.

Nota d'alguns dels nostres articles:

Camises blanques, des de 3,95 ptes. Calçotets, des de 1,95 ptes. Americanes esport, des de 20 ptes. Guardapols, des de 5,95 ptes. Capells, des de 7,95 ptes. Gorres, des de 0,95 ptes. Cinturons, des de 0,95 ptes. Lligacames, des de 0,50 pts. Mitjons, des de 0,50 pessetes. Mocadors, des de 0,50 pessetes.

NOTA: Els de fora de Barcelona podran servir-se de la nostra casa trametent-nos 50 cèntims en segells i rebran els nostres catàlegs, figurins i un sistema especial per a prendre's la mida

Som els comerciants de sastreria detallistes més formidables i som els campions de la rapidesa, confeccionant tota mena d'encàrrecs en 4 hores

Exhibim en moderns maniquins tots els models que hem portat de París i Londres.

Formidable col·lecció en Panyeria, tant en gust seriós i clàssic com en novetats una mica exagerades de la moda actual, als següents preus:

Vestits i abrics a la mida a 50, 75 i 100 pessetes, i fets per a portar-los de seguida a 20, 30 i 40 pessetes. Pantalons, des de 5, 10 i 15 pessetes, i a mida a 20, 30 i 40 pessetes. Smokings, Fracs, Levites, Jaquetes de caçadors i pantalons Bricks, Tennis i Golf, tot a preus inversemblants. Trinxeres i impermeables, des de 15 ptes. En Camiseria: Creació «Dernier Cri», Camises i Calçotets. Païames, des de 5 pessetes. Per a mida disposem d'un monstruós assortiment de Zèfir, Popelin, seda i semi-sedes.

Obsequiem els nostres clients amb segells d'estalvi de la Caixa de Pensions i altres sorprenents obsequis

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Moment actual

LS fenòmens polítics i socials, en el seu període preinicial, donen a Barcelona un caire singular i simptomàtic. Barcelona no és de les Ciutats que de cop i volta passi de la pau a l'aldarull; de l'aldarull al motí. Es va deixant sentir una inquietud, un estat de depressió, una manera de viure que poc a poc carrega l'atmosfera d'electricitat, fins que es produeix la descàrrega final. Barcelona viu llavors en una pau fictícia, aparent, que sembla que vulgui encobrir o simular el seu veritable esperit. De moment, és la gent que comença a encaparrar-se pels dilluns. Els "dilluns" són el *tabú* de tota vaga general, de tot moviment revolucionari. La gent parla amb misteri, amb illusió, amb dramatisme, de cada dilluns futur. El dilluns esdevé la preocupació de totes les famílies més o menys pacífiques i burgeses. ¿Què passarà el dilluns? ¿Hi haurà vaga? ¿Hi haurà motins? Pel que pugui ésser, la mesocràcia barcelonina, previsor i avisada, adquireix més proveïments que de costum, la qual cosa encareix la vida perquè a manca de subsistències, evident augment de preu. Quan les famílies acomodades comencen a sentir aquest ensurt setmanal i els dilluns són la data que fixa la gent pel que pugui ocórrer, és del tot evident que passa quelcom, que no tot marxa com deuria marxar, que es respiren transformacions radicals — actives o reactives, reaccionàries o liberals — i que aquella pau i aquell ordre pel qual tant vetllen les autoritats estan alterades, si no al carrer, en els esperits i en les converses.

Barcelona pren, aquests dies d'evident transformació, un caire singular i simptomàtic. Es quelcom invisible i suau. Es evident que els tramvies marxen com cada dia, que la gent que té costum de passejar per la Diagonal — encara no hem pogut aprendre'ns de memòria el nom oficial de l'Avinguda majestuosa —, pel Passeig de Gràcia i per les Rambles, ho fan com cada dia, amb el mateix somriure, amb la mateixa gràcia, amb el mateix pas cansat i tocatardà; és evident també que als cafès es reuneixen les gents com cada dia, i que els guàrdies de seguretat passen per parelles la seva soledat campoamoriana. Però amb tot i això, els que coneixen ben bé el pols de Barcelona, els que la viuen i senten batre, s'adonen que els tramvies, els guàrdies de seguretat, els cavallers de la Diagonal, les dames del Passeig de Gràcia i la gent múltiple de les Rambles, tenen un no sabem qué, caminen sota un signe, parlen d'una manera que fa que tot digui que passa quelcom o que si no passa, almenys la gent creu que ha de passar, que pot passar, que deu passar, i que si s'espatlla

o fracassa, seguirà passant, perquè el problema civil no està resolt, ni pacíficament sembla que ho estarà mai.

Les converses de cafè, amb tot i la seva banalitat essencial, aquests dies tenen moments de confessions tenebroses. El company del costat s'acosta a l'orella de l'altre i diu: "—Això està molt malament." I un cop dita la frase vaga, sembla que se li ha estobat la panxa i que ha quedat més tranquil el païdor. El mosso de cafè s'acosta a la taula, i vol escoltar el que diuen "els senyors" de la penya. Suposa que tothom sap una cosa més que l'altre. Tothom té set de notícies, i els diaris augmenten cada dia el nombre de edicions, perquè la gent té necessitat de saber el que passa i el que es diu. I voldria llegir més del que llegeix als diaris. I troba que porten poques notícies. I fins creu que hi ha com una mena de francmaçoneria periodística que li amaga les notícies que ell ja voldria saber o afirmar, perquè les hi ha dites al cafè o a la barberia. Es a dir, el lector s'anticipa als diaris, i ja voldria que aquests duguessin els esdeveniments que, si encara no han passat, passaran, i que ell ja sap perquè els hi han donat com a efectius en la darrera conversa.

Quan Barcelona sent aquests neguits; quan Barcelona comença a encaparrar-se pels dilluns, vol significar que no és certa la tranquil·litat que venen les autoritats; que no és vertader l'ordre que hi ha pels carrers, que les coses no van tan bé com diuen i que d'un moment a l'altre pot haver-hi com un moviment ja hem dit que liberal o conservador, actiu o reactiu, que desfarà altra volta la vida blana de la ciutat.

FRANCESC MADRID

LA FUNESTA MANIA D'ADJECTIVAR

No sé si en els cartells o en una gasetilla de comptaduria, anunciant l'estrena d'una obra seva, l'empresa d'un teatre català posava davant del nom de l'autor l'adjectiu d'eminència. Això no ho fa solament aquesta empresa de teatre català. Ho fa l'altra també.

I això ens sembla força malament. Es un costum ridícol i provincià. Ni creiem que es faci enlloc del món.

En el cas que citem es tracta d'un autor jove—molt amic nostre per cert—, que ha estrenat tres o quatre obres, una d'elles amb força èxit. I ja és eminent? Doncs, què seran Iglésies, Guimerà, Rusiñol? Quins adjectius guardarem per a ells. Senzillament: serà millor no guardar-los cap adjectiu. Hom els distribueix amb tanta lleugeresa i facilitat!

Prodiguem tant l'"eminència", el "genial", el "vigorós", el "subtil", que aviat aquests mots perdran tot el seu valor i hom els bandejarà, per inútils, del català.

Altrament, és immoral i comprometedor l'abús funest que hom fa d'aquests adjectius encomiàstics, dels quals el

públic es riu o no se n'adona. És immoral, perquè hom pretén amb ells coaccionar el públic. I és comprometedor, perquè dient-li genial a un escriptor, hom l'obliga a escriure sempre genialitats... sens pensar que les genialitats no s'escriuen cada dia ni quan un vol.

O bé dient-li vigorós, hom l'obliga a una tònica de crit, renec i cop de puny que l'escriptor, mantes vegades, rebutjaria.

Pensin-ho, senyors empresaris: cal que, pel bon gust, això s'acabi.

VIRAI

LES ESSÈNCIES MÉS PURES

Uns senyors importants, pupins en temps de la primera dictadura quan els pressupostos generals i municipals eren una font d'abundants i dolçíssimes aigües pels partidaris del règim, monàrquics incondicionals ara—de Bugallal, de Romanones, de la "Lliga"... què més dóna?—xerraven prenent cafè entorn d'una taula d'un còrcol aristocràtic.

—La U. M. està condemnada a desaparèixer—declarà l'un d'ells—. Fet i fet el més encertat, hauria estat dis-soldre-la. Però les seves essències més pures, l'herència del malaguanyat general Primo, serà curosament conservada en les seves arrels més pregones...

—Evidentment—va dir un altre—. No en va és al poder el general Berenguer!

EUCALIPTUS!!!

El fill de Primo de Rivera parla a Barcelona. En alçar-se, comença dient que les paraules se li nuen a la gola, que l'emoció l'ofega...

El fill de Primo de Rivera parla a Lugo. En alçar-se, comença dient que les paraules se li nuen a la gola, que l'emoció l'ofega...

El fill de Primo de Rivera parla a Bilbao. En alçar-se, comença dient que les paraules se li nuen a la gola, que l'emoció l'ofega...

... ..
Pel que es veu, el fill de Primo de Rivera pateix d'ofec...

MINERVES

Per fi treuen la Minerva del Passeig de Gràcia. Gràcies a Déu!

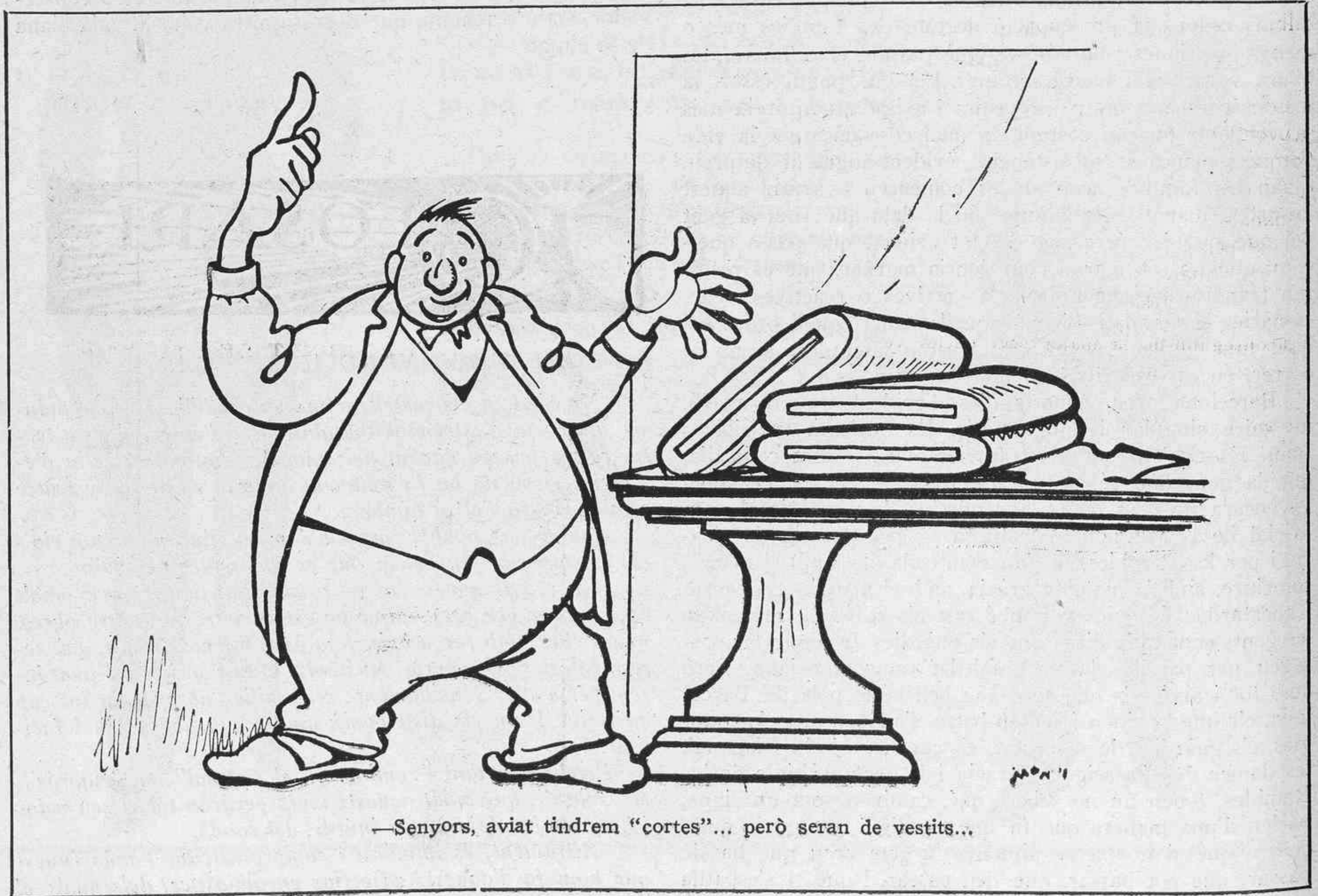
Però ara cal recordar que per governador tenim una altra mena de Minerva...

I caldrà que, al capdavall, ens la treguin també.

Les "precaucions ofensives" d'aquests dies, han sorprès realment la gent. Ordres, inspeccions, maniobres, policies, automòbils blindats... I guàrdies, guàrdies, guàrdies...

—I ara!—hom diu—. Que han pres això pel Marroc?

—Ca! Són els "bons consells" que el senyor Ventosa dóna al seu "nebot".

—Senyors, aviat tindrem "cortes"... però seran de vestits...

DEPORTS

Sembla que aquest any el Barcelona té el camí del campionat molt més planer que els altres anys. La lluita — és un dir — no se li presenta, ni de bon tros, tan incerta com els altres anys. Des del començament del campionat que guanya; i va guanyant amb aquella tranquil·litat, i amb aquella alegria, talment com si els partits que juga fossin unes pacífiques i apacibles partidetes de dòmino dominical, al bar de la cantonada.

En terra de cecs, el borni és rei. I això és, fet i fet, el que aquest any suc-

ceeix al Barça. Li manca, per tal de donar interès a la lluita i incertesa al resultat de la mateixa, l'"eterno rival" de can Ràbia, el qual, aquest any, mancat d'En Zamora, va de bòlit completament.

L'Espanyol, en efecte, era l'equip que donava al·licient al campionat. La seva rivalitat "perenne" amb el Barcelona i una altra mena de subrivalitat amb l'Europa, en virtut de la qual, aquest equip, en jugar-hi un partit de campionat, ja duia ràbia acumulada d'un mes abans, i sortia al camp disposat a guanyar-lo, aconseguint-ho la major part de les vegades, feia que el resultat de la lluita campionística no es pogués predir, com aquell qui diu, fins a la vigília de celebrar-se el darrer partit.

Aquest any, aquests factors no existien. L'Espanyol, ja ho hem dit, va de bòlit. La guillada d'En Zamora l'ha deixat com una sargantana sense cap. Prou remena la cua i mou les potes; però endebades.

L'Europa juga trist, sense la ràbia que tenia per l'Espanyol; juga com si portés son endarrerida.

I el Barça, per la seva part, es troba mancat d'"enemigo directo". Aquell enemic que li feia respecte, que algunes vegades fins li guanyava partits de compromís i que feia trontollar la seva supremacia futbolística en determinats moments, precisament els més crítics del

campionat. En fi, li manca la competència de l'Espanyol.

I a aquest pas, molt serà que els aficionats a la pilota no ens passem tot el campionat fent una becaina contínua.

Tornant al Barcelona, es pot dir que el campionat, almenys aquest any, li és presentat amb safata.

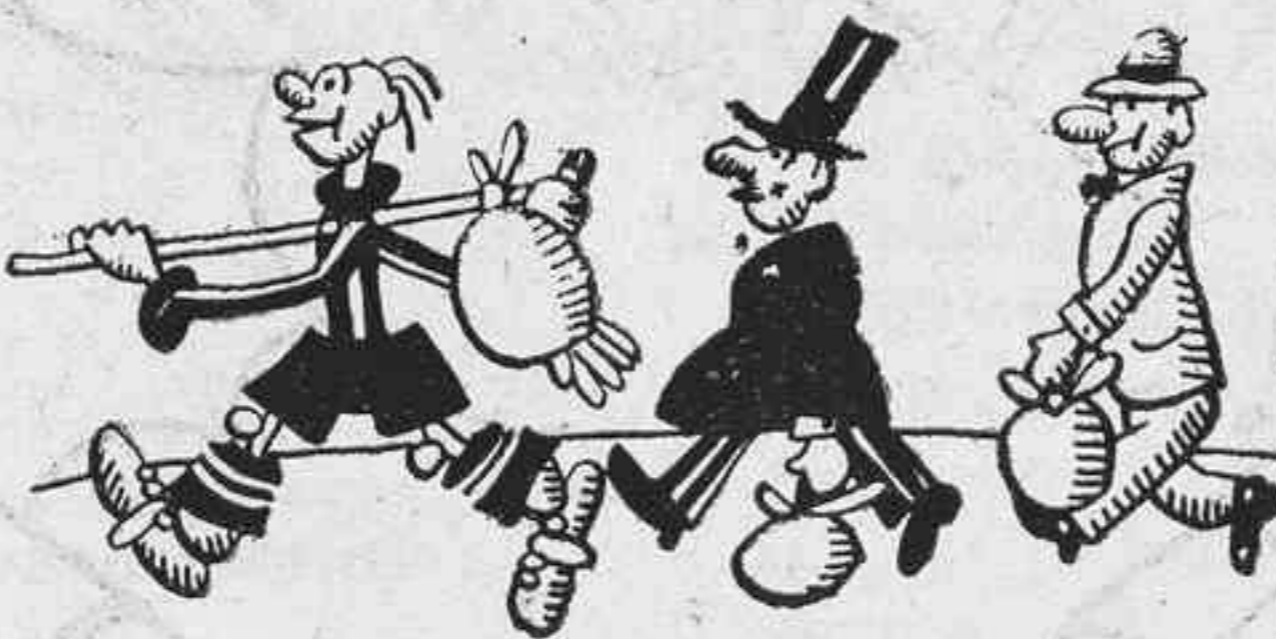
Podria àdhuc organitzar les sortides a fora, a base d'excursió. Endur-se'n el benenar els equippers i els directius i el públic addicte, com si anessin a celebrar una fontada.

Pel que fa referència al Badalona, la cosa canvia totalment de fesomia. Fins ara, s'havia comportat d'allò més bé. Tant, que els seus "suporters" i addictes havien arribat a somiar amb una derrota més que probable de l'equip contrari.

La vigília del partit, o sigui el dissabte, hi havia a Badalona qui tenia la victòria a la butxaca.

En parlaven, i, referint-se al Barcelona, deien que presentava un mal equip. No es recordaven, o no volien recordar, que a tots els clubs de futbol, quan la Junta o l'entrenador tenen a bé confeccionar el que hom ne sol dir un mal equip, aquest es destapa, i dona la sorpresa guanyant.

La raó és senzilla i, com totes, de sentit comú. L'equip dolent sol ésser format amb jugadors de segon ordre, els quals, com és natural, i sobretot si es tracta de partits de compromís, surten al camp amb unes ganes formidables de situar-se. Una bona actuació per part seva pot obrir-los de bat a bat les portes d'un futur brillant. En un altre ordre, és allò mateix que sol passar entre els "toreros" que encara no són "matadors" de "cartel". Aquesta és

la causa de les tantes i tantes victòries obtingudes en el futbol per equips dels quals hom no n'hauria donat un rabí que, no obstant, s'han portat molt millor que els formats per "asos".

Aquests, en futbol, com en tot, ja tenen la fama feta. Per tant, es poden adormir un dia al costat dels llorers, ni que sigui un dia de perill. Els que no s'hi poden adormir mai, són aquells jugadors que encara no són "asos", car ells toca

lluitar fins a ésser-ho. Aleshores sí. Aquest és el secret de les victòries inesperades o, si voleu, paradoxals, que es produeixen en aquest joc.

Suposem que aquesta explicació, que vol ésser un palliatiu, als badalonins els farà l'efecte d'un pegat en un banc, i no voldran admetre-la.

Aquesta és també una particularitat curiosa i pintoresca del tarannà de l'addicte a un partit. No vol admetre l'explicació, principalment si abans s'havia fet la il·lusió que el seu equip havia de guanyar.

De totes maneres, cal dir que el Badalona, tot i aquesta derrota, ha fet, d'ençà que es juga el campionat, un paper molt brillant; potser com no l'havia fet cap altre any. La derrota soferta, prevista i lògica a tot ésser-ho, no li lleva pas cap mèrit. Al contrari, car el Barça es sempre un enemic perillós. Seria el contrari si perdés amb el Júpiter, per exemple.

✱

L'Espanyol, en canvi, va perdre. Ara ja gairebé "és colista" Va de competència amb el Júpiter per a ésser-ho.

La classificació, per ara, del campionat, queda així: Primer, el Barça; segon, el Sabadell; tercer, el Badalona; quart, l'Europa; cinquè, l'Espanyol o Júpiter. Diumenge vinent us ho diré.

ACCIDENT DEL TREBALL

Al partit jugat a Madrid entre l'Athlètic i el Madrid, En Zamora, porter d'aquest equip, en una jugada apurada, es trencà la clavícula. Abans li havien marcat algun gol, la qual cosa vol dir que una desgràcia mai no ve sola. Perquè, en efecte, aquest accident ho és, una desgràcia. I produïda al començament del campionat, per la qual cosa es trobarà impossibilitat probablement de jugar tot el que resta de temporada.

Per avui, res més.

CICLISME

Una altra victòria d'En Canyonó amb la Volta a Llevant. Aquest xicot ja comença a escamar. Fa l'efecte que és un colleccionista.

GOL-KIK

Els estudiants i els fets de dimarts

Els estudiants, amb una de les escales dels paletes, van pujar a l'alçada del retrat del rei, que encapçalava la sala —la del Paranimf— i amb fulles d'afaitar i ganivets tallaren i arrabassaren la tela, que feren a trossos, els quals, dalt de bastons, portaren en processó fins a la plaça de la Universitat, on, amb diaris, van fer un foc en el qual cremaren les restes del retrat en mig de crits i cants de la Marsellesa.

La policia donà unes càrregues, sense conseqüències desagradables.

La Universitat ha estat clausurada.

Els ensenyaments de la Diputació Provincial

AGRICULTURA I CLERICALISME

Em penso que aquest títol no us estranyarà gota: tot-hom sap que el clericalisme és una mena de pugó. Del pugó en té no solament la persistència i la negror, ans la voracitat tenaç i callada que acaba per assecar la planta més ufana.

Ara el pugó clerical ha envaït la Granja que, per a pràctiques d'agricultura, la Diputació de Barcelona té instal·lada a Caldes de Montbui.

¿Que què passa? Ben senzill. Aquella granja és destinada a les pràctiques dels alumnes que es preparen per al peritatge agrícola. Els alumnes són interns. Són xicots de catorze anys en amunt. Doncs bé, a aquests xicots, com si fossin pàrvuls d'unes escoles regentades per qualsevol Ordre religiós, se'ls "obliga" a anar a missa cada dia i a combregar—i a confessar, naturalment—tots els diumenges.

Nosaltres no sabem pas veure la relació que hi pugui haver entre el cultiu de la coliflor i la sagrada eucaristia. Som prou respectuosos per no trobar-hi cap relació supersticiosa. I ens sembla que els alumnes són allí per fer pràctiques agrícoles i no pas per fer-hi exercicis devots. D'exercicis espirituals, ja en tenim prou amb els organitzats pel pare Vallet. No cal pas que la Diputació provincial subvencioni tota una granja per a aquesta finalitat.

Ignorem qui és el director actual de la granja. Volem suposar, en tot cas, que és un tècnic en qüestions agrícoles i no un director espiritual.

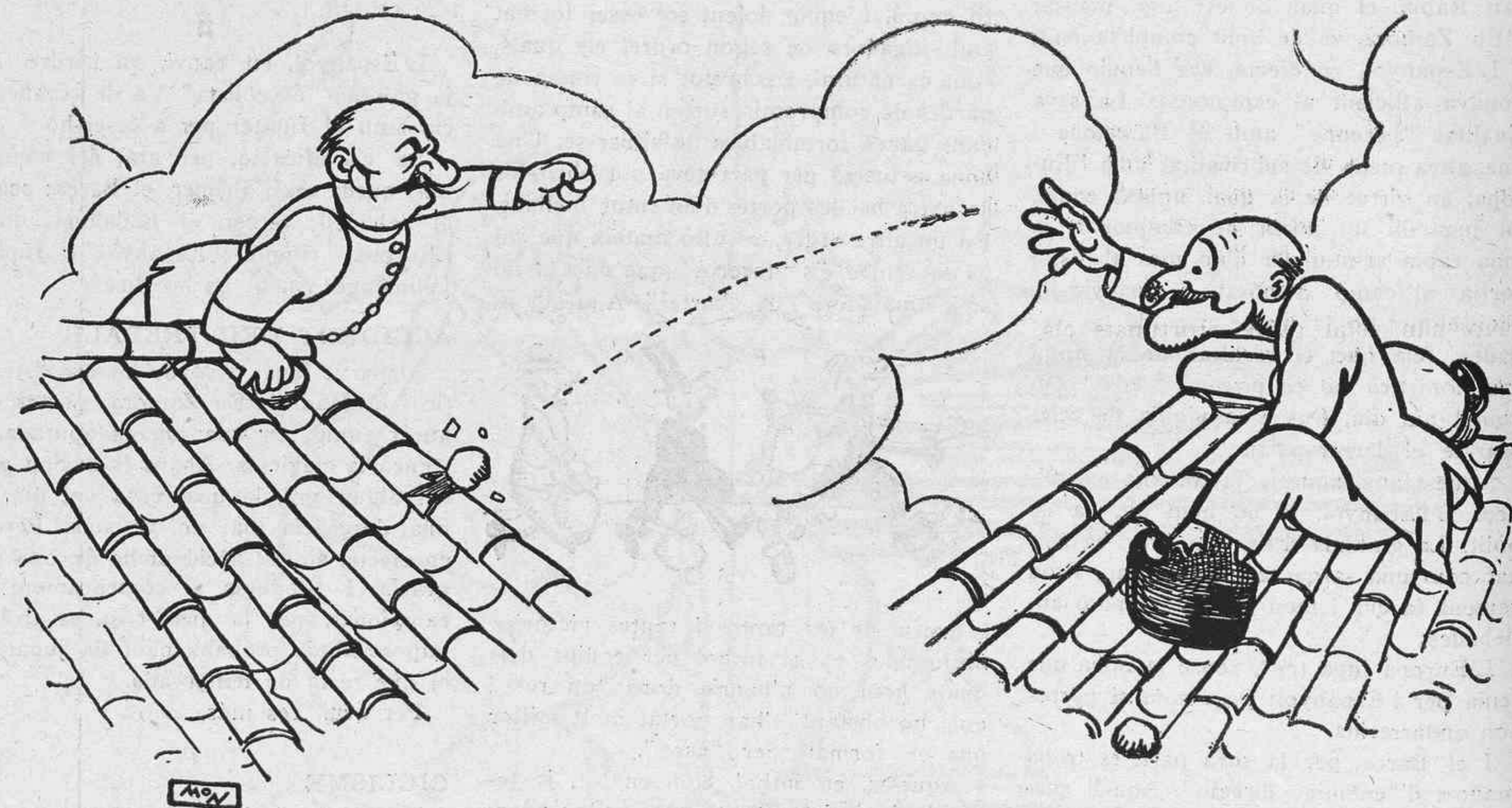
De totes maneres, esperem que el senyor Angel i Genís, director general dels estudis agrícoles de la Diputació de Barcelona, trobarà aviat alguna metzina per exterminar el pugó que ha envaït la granja de Caldes de Montbui. Altrament, sota aquesta plaga tot s'hi assecarà i esdevindrà estèril.

Mai no és tard...

El fiscal té molta feina. I no precisament amb els articles que publiquen en la present etapa dictatorial els diaris. Comencen a ploure denúncies i processaments per articles publicats abans del 29 de setembre, que, com és sabut, va morir la senyora Anastàsia. Articles que els pobres censors varen deixar passar, ara que, segons ens volen fer creure, estem més normalitzats, són considerats pecaminosos.

Per una banda, es parla de retornar als diaris l'import de les multes extrarreglamentàries imposades per la dictadura i per l'altra comptem dues mil pessetes de fiança per cada processament. Al pas que anem, l'import d'aquelles multes l'hauran pagat els mateixos diaris.

Ja ho diu la dita popular: "Mai no es fa tard..." I estem veient que tenien tota la raó.

REFRANYS IL·LUSTRATS

—“Se necesitan hombres nuevos.”

—Generals com Prim i O'Donnell, ja no en queden.

El que tingui terrat de vidre,
no tiri pedres al veí

A LES FOSQUES

“Cuatro de infantería”

Els alemanys ens devien el film de la seva guerra. Ja estàvem cansats de veure'n dels aliats, on sempre hi sortien guanyant. Per fi, Alemanya ens l'ha donat, i ho ha fet superant tots els que s'han presentat fins ara.

“Cuatro de infantería” és la pel·lícula de la màxima emoció, la de les escenes més punyents, la que tothom hauria de veure per afartar-se del tot del que fou la guerra gran i del que seria una de propera. Hauria d'ésser de representació obligatòria a tot el món.

El gran director d'aquesta pel·lícula, per a defugir de presentar un seguit d'escenes dels horrors de la lluita d'ara fa dotze anys, hi ha intercalat un curt argument, que no per ésser curt deixa d'ésser bellíssim.

Hi ha escenes que fan posar els nervis del públic en tensió i d'altres que esgarrifien. Sobretot aquella en la qual un dels protagonistes, desitjós d'arribar a casa per a veure la seva dona i la mare, troba la primera amb un altre home. La misèria l'obliga a sostenir un flirt...

I les tropes avançant, sota el foc terrible de canons i metralladores? I l'hospital, amb crits d'horror? I aquell pobre que demana el curin perquè té dona i cinc fills i ha de viure per ells? Tot, tot és tan real, tan corprenedor, que per un moment, en el transcurs de la pel·lícula, vàrem sentir desig de cridar com l'intèrpret:

—Tots en tenim la culpa, de la guerra!

“La Canción del día”

No han estat gaire afortunats els editors de la primera pel·lícula sonora feta ací.

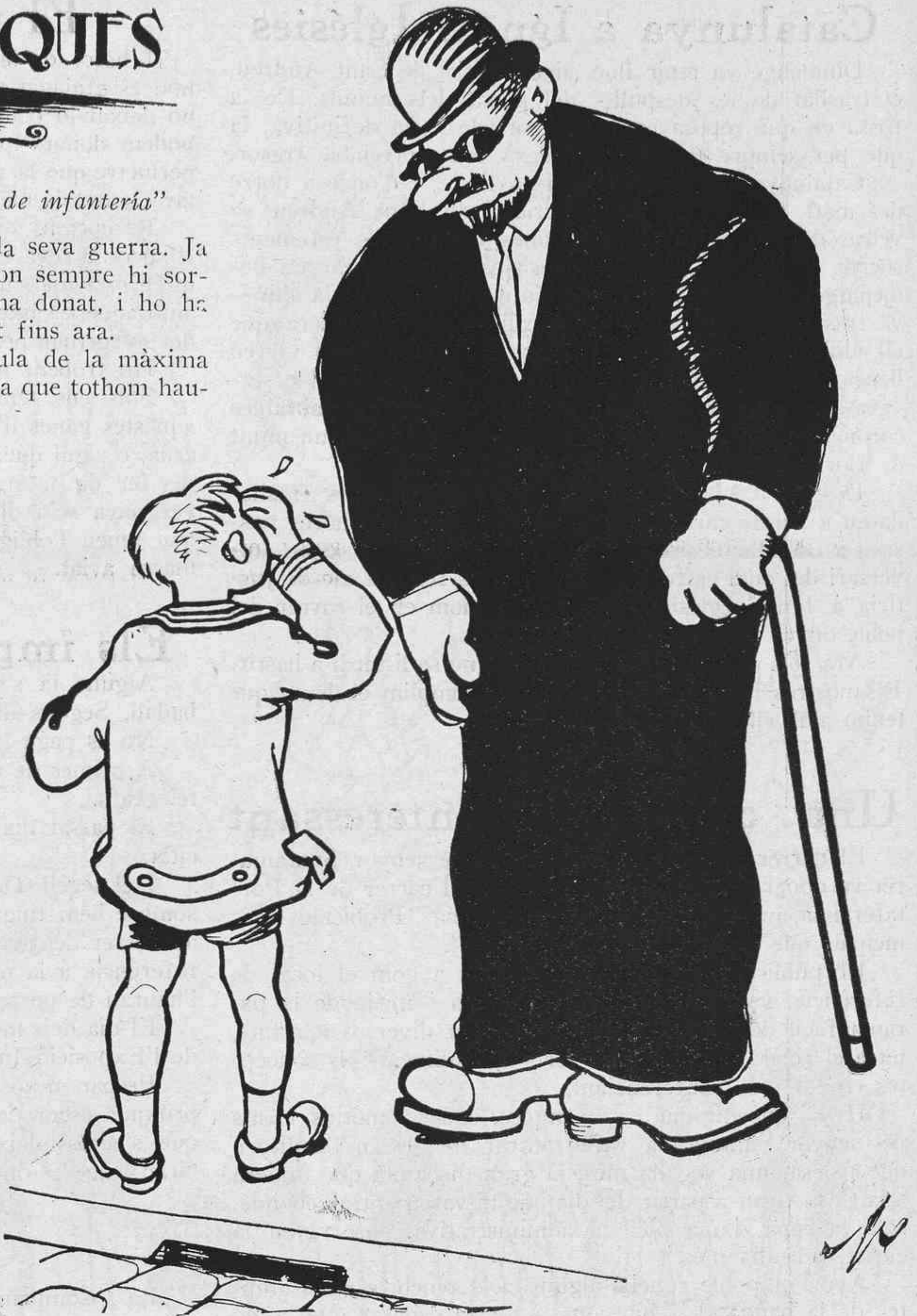
Val a dir que tampoc no els han ajudat els elements que hi intervingueren.

Esperem-ne una altra, que, amb l'experiència de la primera, estem segurs que sortirà millor.

ESPIGOLANT

Una altra pel·lícula de la parella ideal: Gaynor-Farrell. “Regeneración”.

Per cert que aquest gran artista, en companyia de l'ex-

LLIÇO APROFITABLE

--Jo, quan sigui gran, vui ésser governador. Què s'ha de fer per a ésser-ne?

--Molt senzill; dir que no saps mai res, i tot el que facis tu, dir que ho fan els altres.

esposa de Jack Dempsey, Estelle Taylor, interpretarà “El Conquistador”.

Ai, la mare!, qui pogués ésser d'ell, per a conquistar a ella!

Suzy Vernon ha filmat una comèdia sentimental que porta per títol “Paris-Girls”.

La bellíssima Suzy hi fa un gran paper.

EL AMOR SOLFEANDO (Abans «EL PROFESOR DE MI SEÑORA»)

PRIMER FILM PARLAT EN CASTELLÀ DE “CINÈS-RENACIMIENTO”

Cançó «Como las rosas de Abril», de Josep M.ª de Sagarra. Música del mestre Vives. — Intèrprets: Alady, Imperio Argentina, Parera, etc.

AVIAT EN ELS SALONS DE CINÈS

Catalunya a Ignasi Iglésies

Diumenge va tenir lloc, al cementiri de Sant Andreu, el trasllat de les despulles del poeta dels humils. De la fossa en què reposaven foren portades a la definitiva, la que per sempre més les guardarà com apreciable tresor.

Catalunya tota va adherir-se a l'acte, i d'onze a dotze del matí de diumenge, la barriada de Sant Andreu va veure desfilar milers de persones de tots els estaments socials cap al seu cementiri, desitjosos de tributar un homenatge pòstum al Mestre que fa dos anys—sembla ahir—va traspasar. Novament embolcallat amb la bandera que ell idolatrava, baixava a la fossa el seu cos, i un Orfeo llençava a l'aire les notes d'un cant litúrgic. El poble servava el més corprenedor silenci. Més tard, les innombrables corones cobrien per complet el fossar i formaven un munt de flors i cintes de tonalitats patriòtiques.

Després l'Ajuntament, Comissions i poble es traslladaren a l'antic carrer de l'Ordre, que des d'aleshores passava a ostentar el preuat nom del dramaturg, el segon aniversari del qual es recordava. Per fi es feia un xic de justícia a Ignasi Iglésies: tenir el seu nom en el carrer del poble on va néixer.

Ara sols manca que el monument no se li tardi a bastir. Els nostres homes morts volen que complim el deute que tenim amb ells.

Una conferència interessant

El darrer dissabte el tinent d'alcalde senyor Santamaria va donar, en el Círcol Republicà del carrer de la Portaferrixa, una conferència sobre el tema "Problemes municipals que planteja la post-dictadura".

El públic, que omplena de gom a gom el local de referència, va restar pendent una hora i mitja de la paraula fàcil del senyor Santamaria, i en diversos apartats, ultra el final, subratllà amb forts aplaudiments els conceptes emesos pel conferenciant.

Hi ha que dir que els exemples, dades i motius fixats pel senyor Santamaria varen entrar de ple en l'auditori, que palesà, una vegada més, la gran disbauxa que impera a la Casa Gran a partir del dia que hi varen entrar els que, sota la capa d'una política administrativa, ensorraven la ciutat cada dia més.

Avui, el poble coneix alguns dels tenebrosos assumptes de la banda dels biberons, i tot fa esperar que, a no tardar, amb unes quantes persones com el senyor Santamaria, serà tret a la careta dels individus que varen jugar amb els nostres diners per espai de sis llargues anyades.

Bé, molt bé, la conferència.

Madrid homenatja En Rusiñol

Amb la traducció d'"El Místic", representat per Enric Borràs, ha tingut efecte, a Madrid, una funció d'homenatge al dramaturg i bon amic de L'ESQUELLA, En Santiago Rusiñol.

No cal dir amb quin goig veiem els corrents de simpatia que uneixen les regions. Es digne de remarcar que, mentre el poble camina cap a la unió, els governants s'esforcen a separar-lo.

Ahir Catalunya rebia la intel·lectualitat espanyola. Avui Madrid rep un home nostre i li tributa una sorollosa ovació. En el goig i la tristor anem units. Serà la forma en què podrem defensar-nos de l'enemic.

El professor Blanco

L'heroi de la travessia de l'Atlàntic en una clòsca de nou és afalagat arreu. Val a dir que la seva gesta mereix no deixar-lo tranquil unes quantes setmanes. Ara que ens podem donar "pisto" tenint un heroi català, no hem de permetre que la gent de fora ens digui que no sabem tractar els herois nacionals.

Recepcions, excursions, visites, conferències, vermouths, Blanco, la seva esposa i la filleta, no donen l'abast a anarhi. Fins i tot s'ha obert una subscripció per a quedar-nos amb aquest vaixell que porta per nom "Evalu" i així poder perpetuar per sempre més la gesta.

Ho trobem molt bé.

Sols ens temem que, darrera de tots aquests actes, aquestes ganes d'enfarfegar a Blanco, s'hi amagui la nota crua, o sigui que, per poder-se guanyar les mongetes, hagi de fer de mestre-tites en qualsevol dels locals que per vergonya se'n diuen escoles nacionals, a no tardar, i els que tenen l'obligació de protegir-lo se'n rentin les mans massa aviat.

Els impostos de l'Exposició

Alguns ja s'han acabat, i altres estan fent el darrer badall. Segons una nota publicada per l'Ajuntament.

No es paga l'impost sobre despatxos telefònics.

A primer de novembre no es pagarà el que hi ha sobre telègrafs.

El passat dia 15 cessà el recàrrec sobre gas i electricitat.

I el segell, l'antipàtic segell de correu que com un pesombre hem tingut d'enganxar sobre els envelops, va desaparèixer del mapa barceloní el mateix dia 15, pel que fa referència a la nostra ciutat i a fora, per més "guapos", l'hauran de posar fins el dia de Tots Sants.

El dia dels morts de 1930 haurem enterrat els impostos de l'Exposició Internacional—nacional i bestial.

Preparem-nos, ara, a ajupir-nos altra vegada davant la pròxima escurada de butxaques que vol fer aquell senyor que s'entossudeix a ésser representant d'algú a la Casa Gran i que es diu Maynés.

Discos

La "Compañía del Gramófono" ha publicat tots els trossos que componen la pel·lícula de moda "La Canción de la Estepa", cantada pel seu intèrpret Lawrence Tippet. Molt bé en "Paloma blanca" i "Cuando te miro"; altres trossos són executats per l'orquestra "Víctor".

John M. Cormack també rivalitza amb els anteriors cantant "I Hear You Calling Me", i "Mother Machree". "A Pair of blue Eyes", "I feel you near me", per Cormack.

—A. Galli Curci canta magistralment "Clavelitos" i "Canto del ruiseñor ruso".

—El gran Demon executa, amb la seva orquestra, un xotis castís: "Blas, a dónde vas?", i un bonic pas-doble "Españolas de cabaret".

Res, que a un li agafen ganes de fer-se sarauista.

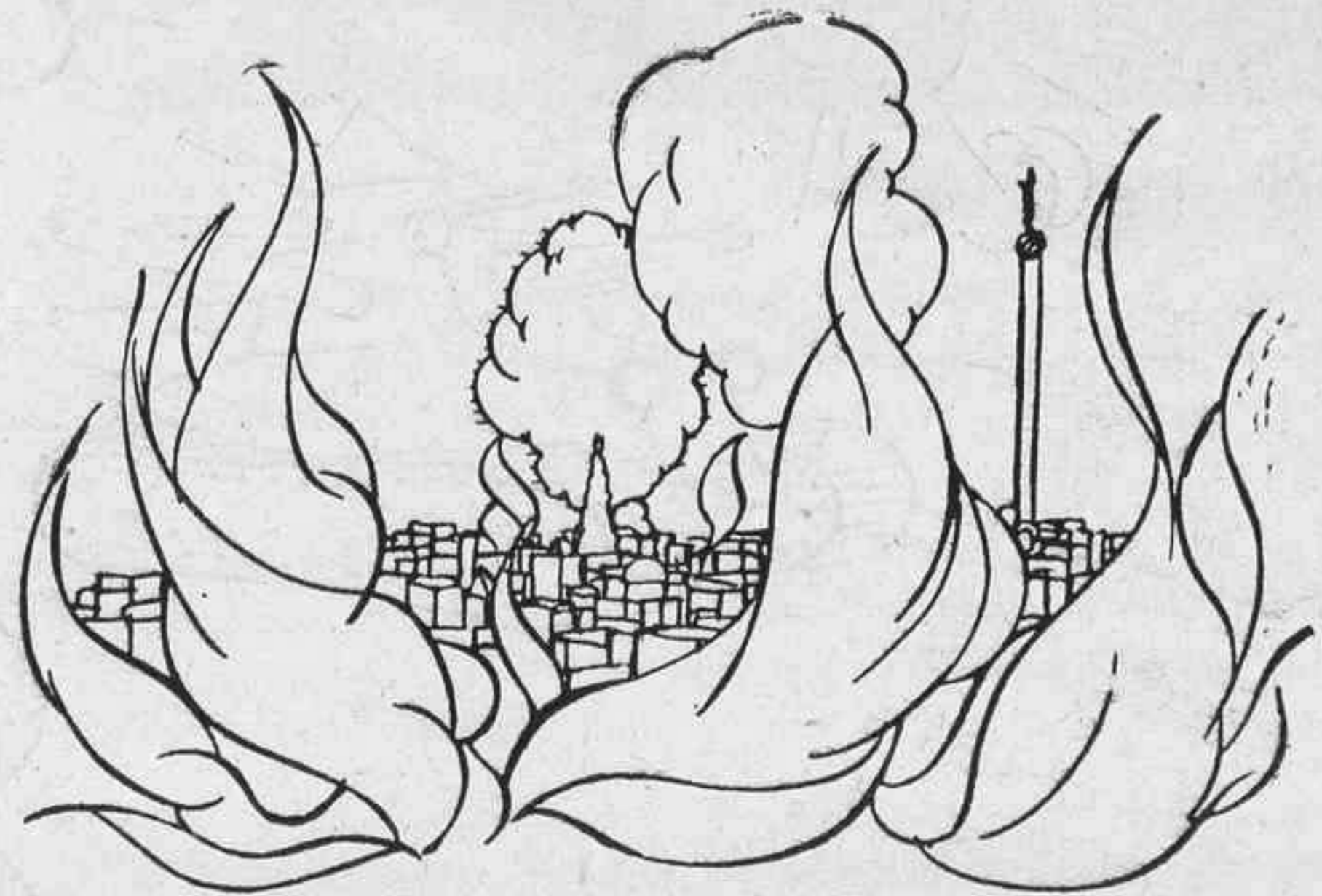
—Jack Hylton, l'eminent director, amb la seva orquestra, ja coneguda pel públic barceloní, ha impressionat dues pàgines de jazz estupendes: "En cuerpo y alma" i "A ver si te enamoras de mí".

—Una de les millors plaques és la de "Goyescas", i "Allegro appassionato", de Granados.

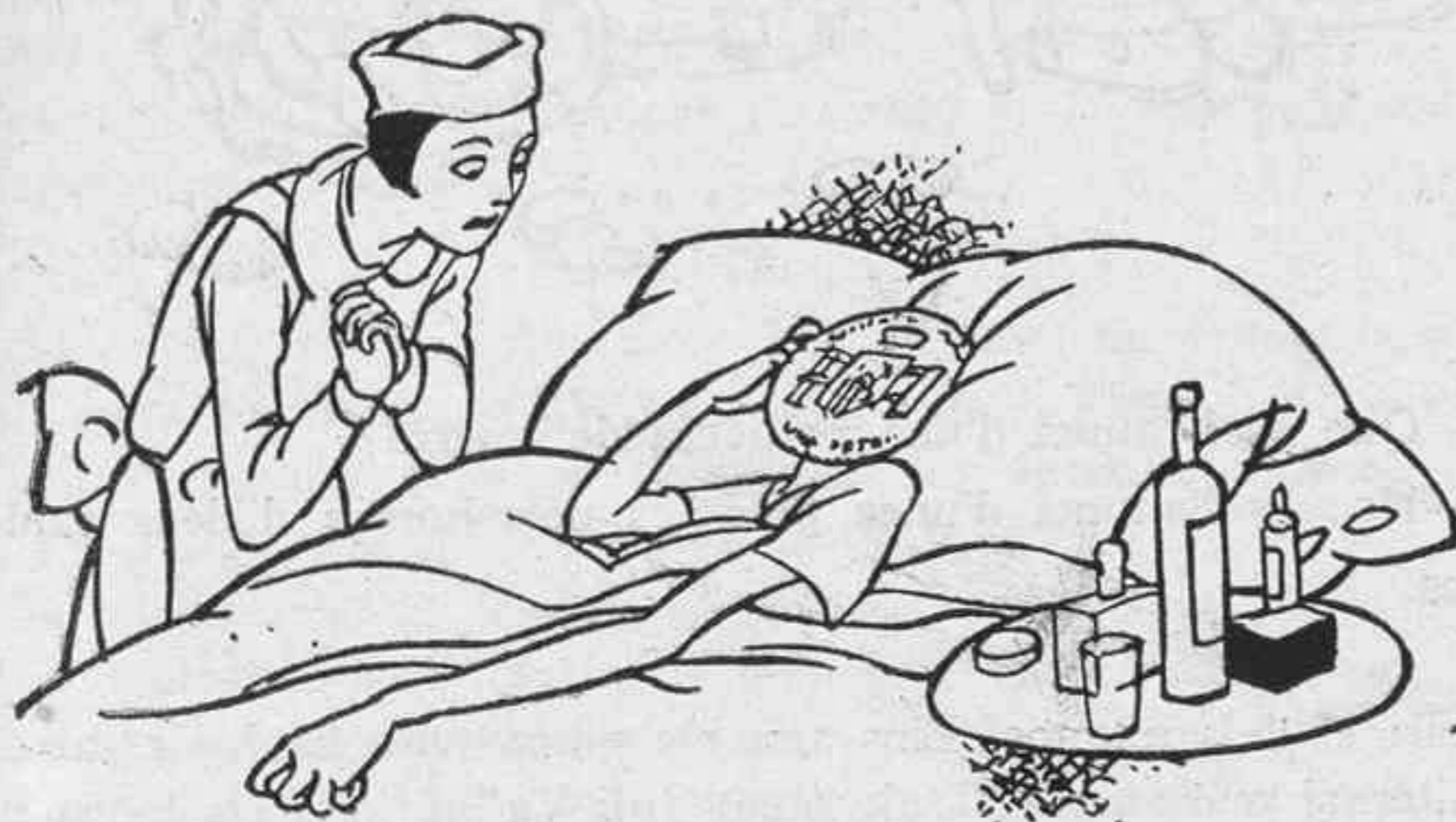
La setmana dels rumors

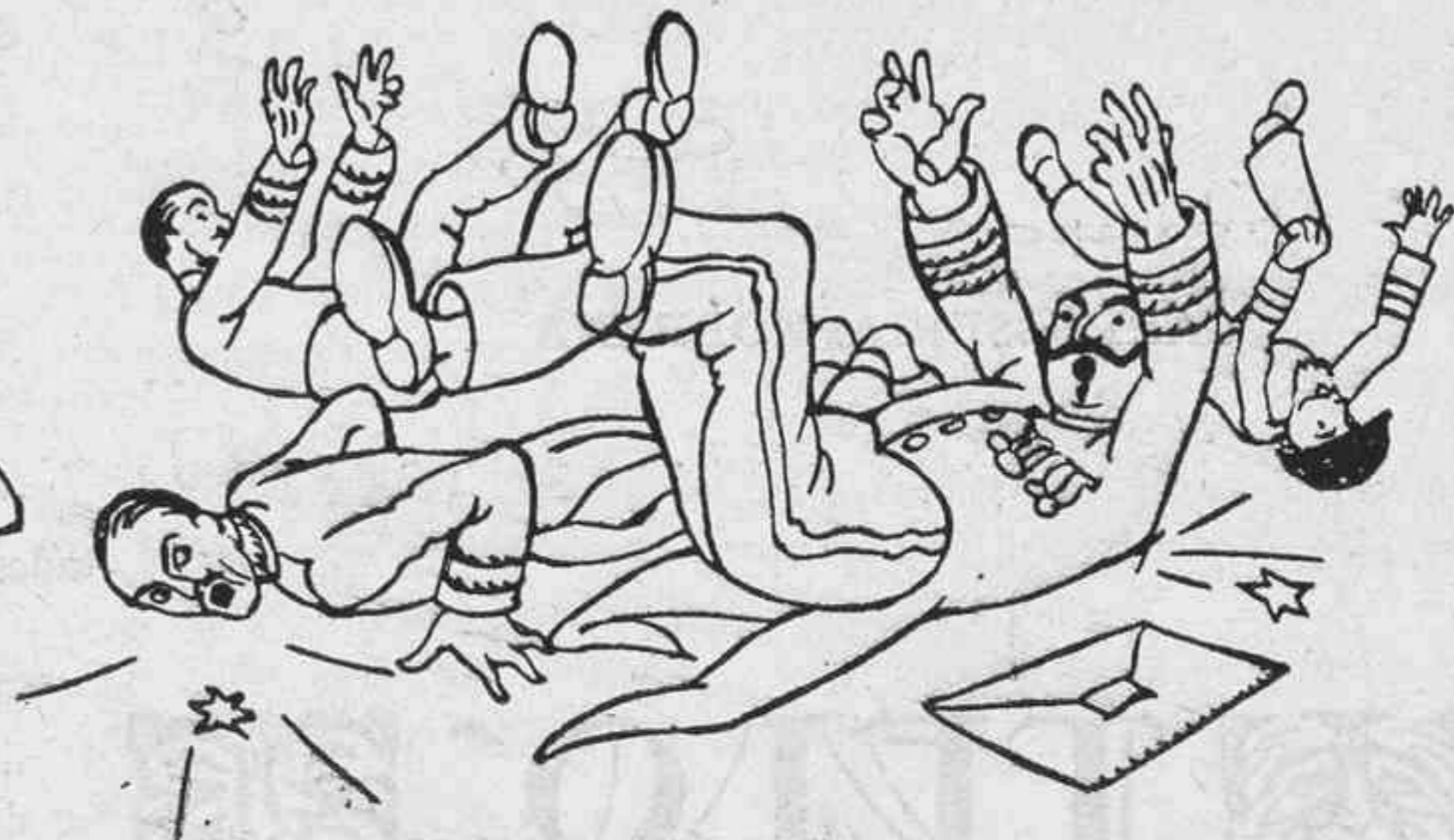
Dilluns: Vaga general

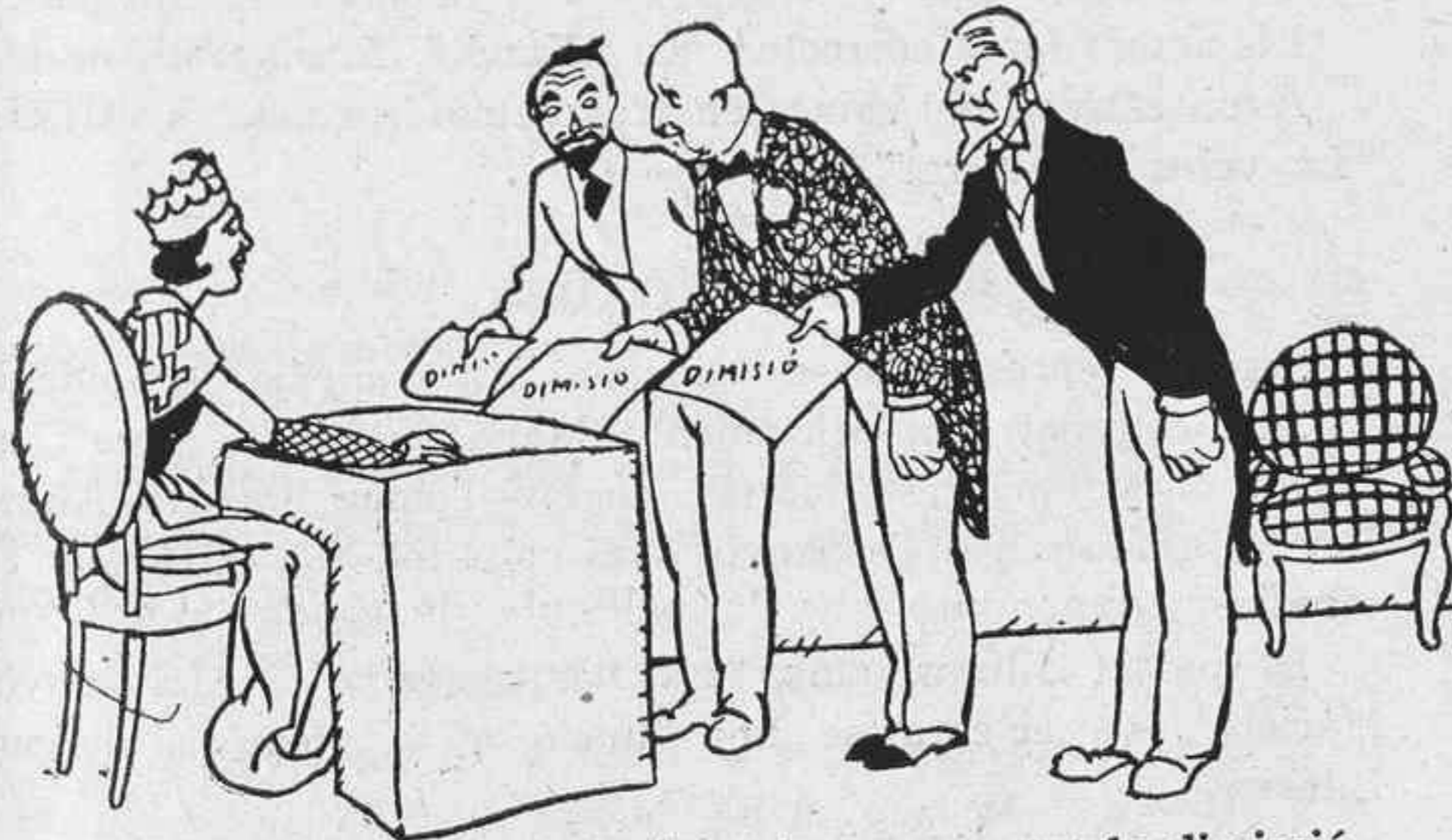
Dimarts: Barcelona cremarà per tots quatre cantons.

Dimecres: La pesseta està "gravíssima".

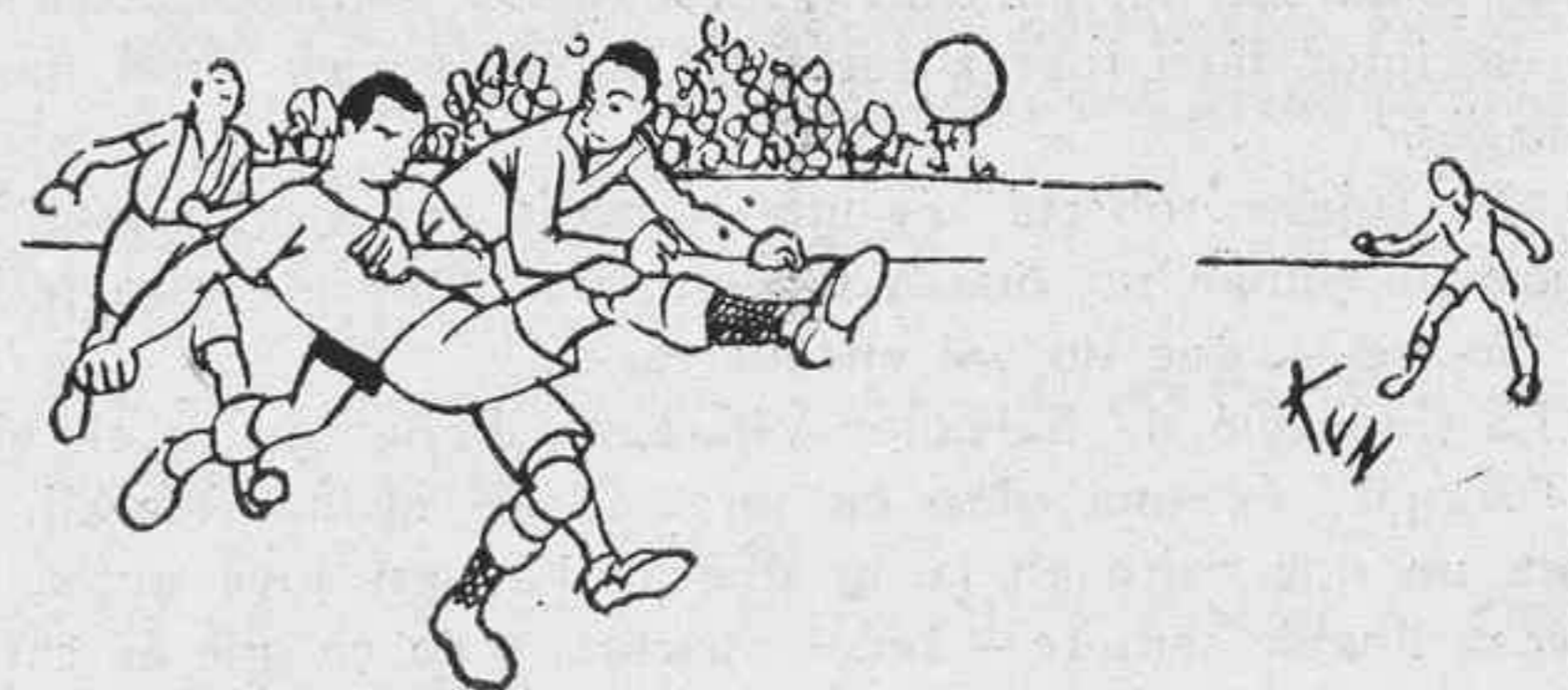
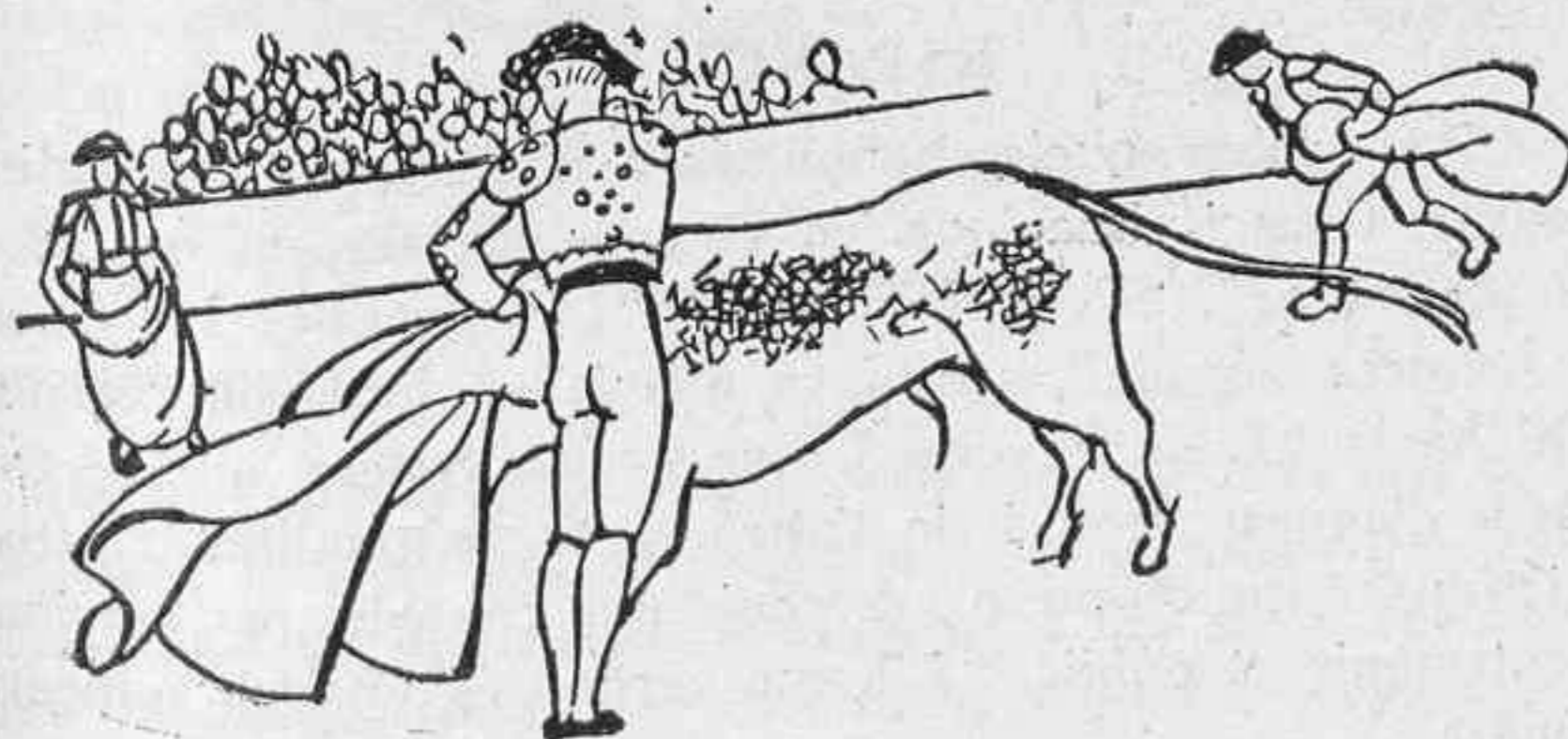
Dijous: El govern ha caigut.

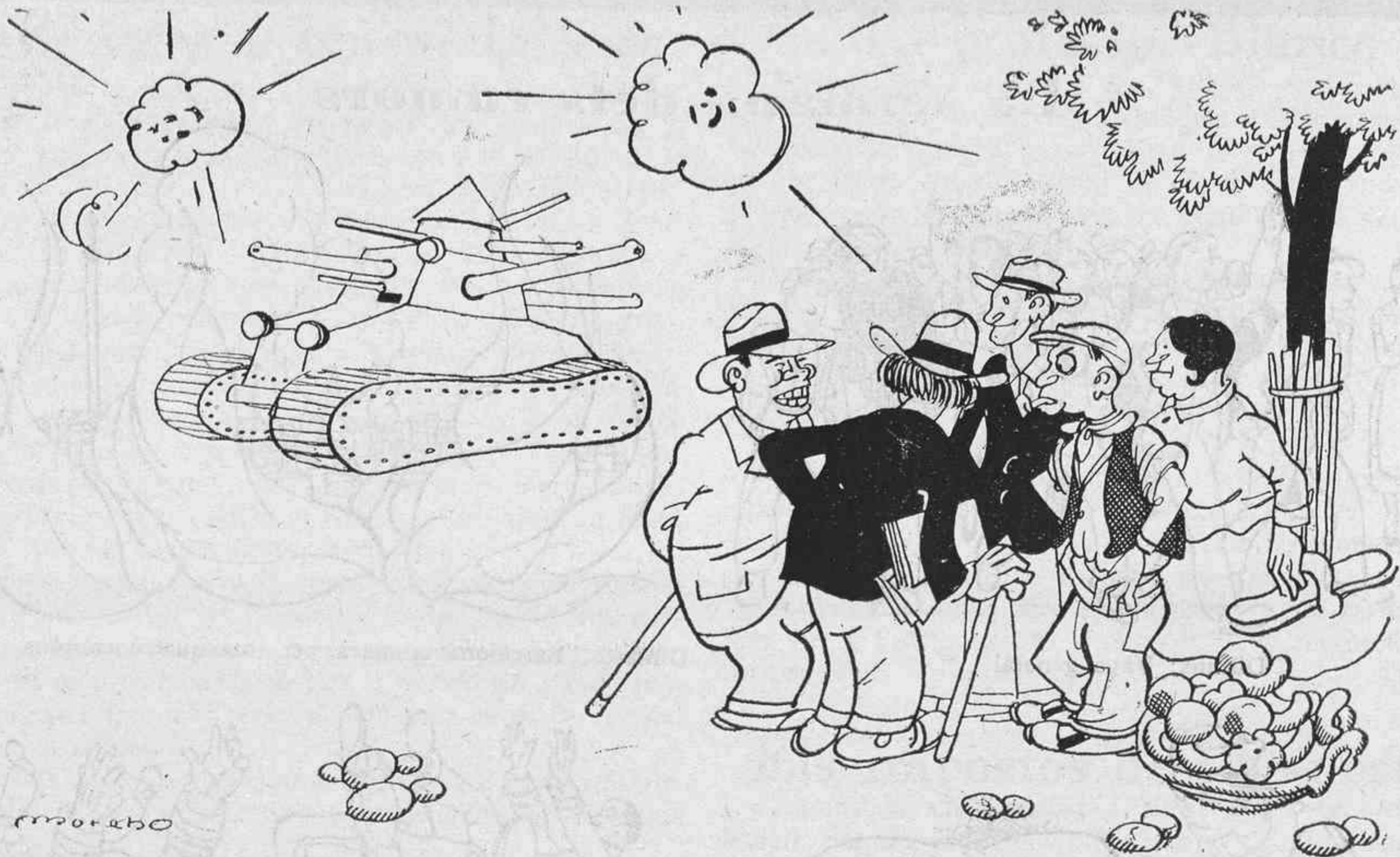
Divendres: Les autoritats han presentat la dimissió.

Dissabte: Tothom és portat a la Model.

Però, a pesar de tot, diumenge hi ha "toros" i futbol

CARROSSERIA MODERNA

--Que és l'anunci d'una pel·lícula de guerra?

--No; és l'anunci d'unes píndoles pels homes d'idees exaltades.

ROMEA

Dues estrenes: decididament, el públic no es pot queixar de manca d'obres. En una sola sessió li han donat "La finestra oberta", de Dario Niccodemi, traduïda al català per Salvador Vilaregut, i "Xandi", de Millàs-Raurell. "La finestra oberta" té tres actes. "Xandi" en té un.

"La finestra oberta" no és una gran comèdia, per la raó senzilla que Dario Niccodemi no és un gran comediògraf. Avui el teatre ha d'ésser quelcom més que habilitat. Però, naturalment, aquesta habilitat — d'una marcada influència francesa — no li manca pas a Dario Niccodemi, autor italià que, si bé no té la valor d'un Salvatore de Giacomo, d'un Rosso de San Secondo, d'un Massimo Bontempelli, d'un Luigi Pirandello, d'un Luigi Chiarelli, té, en canvi, més públic. Dario Niccodemi és un escriptor fàcil, per a totes les intel·ligències, molt mesurat i burgès.

"La finestra oberta" és una comèdia per a interessar i distreure un públic no massa exigent, un públic — característica del nostre —, que no vol encaparrar-se.

La traducció, de Salvador Vilaregut, digna de tots els elogis.

"Xandi" és una obra en un acte de Millàs-Raurell. Presenta un nou caire en la producció d'aquest jove autor, però — cosa lloable sempre — sense apartar-se de ço que és característic en totes les obres seves: la densitat. És una obra densa, intensa, espessa, escrita amb tons foscos i violents: roig, negre, siena. Millàs-Raurell ha aconseguit la tònica d'un ambient difí-

cil: el dels gitanos. Fins ara, els gitanos no havien estat tema literari o dramàtic. Unicament Juli Vallmitjana els havia estudiat en llur aspecte pintoresc.

Millàs-Raurell ha fet, amb "Xandi", una bona aportació a la nostra dramàtica.

Els actors força correctes. En "Xandi", Maria Vila, notable.

Avui, estrena del sànet en tres actes de Gastó A. Mantua, "La veïna del terrat".

NOVEDADES

Segueix representant-se "Mecenas", la comèdia de Soldevila.

S'ha estrenat subreptíciament "Maria, no siguis tonta", que és una obra hongaresa que els senyors Tomàs Borràs i Andreu Reveys traduïren a l'espanyol amb el títol de "Atrévete, Susana".

El passat dilluns, amb "La llar apagada" i "La senyora Marieta", va celebrar-se una funció a la memòria d'Ignasi Iglésies.

Avui, estrena de "Corona d'espines", de Josep Maria de Sagarra.

ESPAÑOL

Es difícil trobar quelcom nou, és a dir: alguna originalitat d'assumpte, tipus i situacions, en el vodevil. Després de "Porten res de pago?", "Petit i Pataud", "Les pastilles Hèrcules" i "La primera vegada", semblava que ja no hi havia res nou.

I hi havia "L'home verge", que és un vodevil que té tota la gràcia d'aquest món i de l'altre. I té originalitat, i situacions i tipus, i tot el que ha de tenir una comèdia per a triomfar i entretenir el públic. "L'home verge" és una obra mestra del gènere.

I — a part la companyia, molt justa i disciplinada — Josep Santpere hi està també com un mestre.

NUEVO

“Paca la telefonista”, l'obra del mestre Daniel, segueix comunicant amb el públic, amb gran satisfacció d'aquest — del públic —, dels autors i de l'empresa.

Per a molt aviat — o per a molt tard, que és ço que desitgem —, hom prepara l'estrena de “Noche de verbena”, de Luís de Vargas i Amadeu Vives.

VICTORIA

Segueix Marcos Redondo cantant “La picarona” i “La rosa del azafràn”.

Segueix treballant el mestre Roselló en la partitura d’“El hijo de Manon”.

Avui, estrena de “Segismunda la lotera”, sàinet de Prada i el mestre Ferrés.

APOLO

“Las guapas” estan fent el negoci de l'any. Es a dir: qui e! fan són els autors i l'empresari.

Cèlia Gàmez i Faustino Bretaño són, cada dia més, els amos del públic.

A ella cada dia la trobem més guapa, i ja és dir, perquè el primer dia ja la hi trobarem molt. A ell, molt graciós.

Avui s'estrenarà la revista en dos actes i vuit quadros “¡¡ Por si las moscas!!...”, dels senyors J. Vela i J. L. Campúa, música del mestre Alonso.

TALIA

Una altra traducció castellana. No ho entenem, francament. ¿Es que no hi ha autors catalans? ¿Es que no han donat obres a! Talia? ¿Es que el nostre públic és tan ignorant que se li han de traduir les obres escrites en castellà?

En el que va de temporada s'han estrenat tres obres en aquest teatre. Doncs, bé: dues d'elles, encara que una sigui francesa, són traduïdes del castellà.

Aquesta vegada li ha tocat el torn a la senyora Pilar Millan Astray, com abans li havia tocat a Carles Arniches. “La reina dels pernils” no és altra cosa que “La galana”, obra que oscilla entre el sàinet i el melodrama.

La interpretació, força bé.

El decorat, magnífic. Com tots els de Fontanals.

GOYA

Segueix el bon èxit de “El loco de la masía”, al qual acompanya “Santa Isabel de Ceres”.

En Vidal i Planas està de sort.

La setmana entrant s'estrenarà, a Espanya, la farsa còmica en tres actes “El marido, la mujer y el fantasma”, de Guzman Merino.

PRINCIPAL PALACE

En aquest teatre es projecta la super-comèdia “Tobis”, de gran espectacle, “Delikatessen”, en la qual la “vedette” Conxita Piquer hi canta com un àngel.

Ahir havien de debutar les extraordinàries dansarines i concertistes de Jazz “II Bon John Girls”, que han actuat al “Winter Garten”, de Berlín; a l’“Excelsior”, de Milà; a l’“Hippodrome”, de Londres, i al “Molin Rouge”, de París. No ha pogut ésser, però ho faran aviat.

A. S.

IRENE ALBA

Ha mort Irene Alba. Irene Alba fou en vida una gran actriu, una de les més intel·ligents actrius espanyoles. S'havia especialitzat en el tipus de composició i feia unes “característiques” delicioses, immillorables, genials mantes vegades.

La seva mort, en plenes facultats del seu talent extraordinari, ha estat sentidíssima.

Descansi en pau.

Quan va anar-se'n a Madrid, el governador va dir als periodistes:

—“¿Que vénen per a perdre'm de vista?”

No n'hi va haver cap que contestés el que la seva consciència li dictava.

El President del Consell creu que l'únic càrrec que es pot donar al general Despujol és el de Patriarca de les Indies.

Hi estariem conformes si la seva residència fos cap allà... i ben a la vora de Gandhi.

Segons el general Despujol, és molt amic de tots els periodistes barcelonins.

El que no ha dit és quina classe d'amistat és aquesta.

Bellíssima carta la dirigida pel Comitè Femení Obrer Pro-Amnistia al general Despujol.

Bellíssima i plena de veritats com a temples.

Sols falta que els sentiments es remoguin. Que ho dubtem, francament.

L'Associació Obrera de Teatre ha començat el cicle de conferències amb una a càrrec de N'Adrià Gual, el qual versà sobre el tema “Teatre d'Aficionats”.

L'Ateneu Polytechnicum, local on va donar-se aquella conferència, va veure's concorregudíssim.

El governador va declarar als periodistes de Madrid que ell sabia mantenir l'ordre a Barcelona i la bona marxa dels interessos de la ciutat.

Quin humorista, el senyor Despujols!

Burgos Mazo ha arribat a Huelva i ha conferenciat amb els elements constitucionalistes de la localitat.

Això de conferenciar és molt còmode. El que hauria d'haver fet és anar a treballar a les mines de Río Tinto.

Potser aleshores no seria tan constitucionalista...

Les tropes rebels brasileres han començat a envair l'Estat de l'Espíritu Santo.

Mare de Déu! Avui dia, els revolucionaris no respecten res. Ni l'Esperit Sant!

Compte, senyor Ventosa!

A Capena, s'ha registrat un fenomen misteriós.

Les aigües del llac desaparegueren sobtadament i reaparegueren una hora després, acompanyades d'uns grans brolladors i sorolls subterranis.

Però això és tan sols un misteri per a nosaltres, pobra gent, que no estem en el secret.

A “La Veü” ja saben que és que a sota hi ha amagats uns terribles comunistes...

Des del passat dijous que ha deixat de circular el segell-recàrrec de l'Exposició.

Ja era hora! Ja ens semblava massa llarga la penitència!

Impremta “L'Esquella” i “La Campana”, Om, 8, Barcelona

Gegants, sempre gegants!!

ESPECTACLES

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors:

JOSEP SANTPERE i ALEXANDRE NOLLA
Primera actriu: MARIA FORTUNY

Avui, divendres, tarda, **EL 69 MUNTAT**. — Nit, i totes les nits:

L'HOME VERGE

EXIT — EXIT — EXIT

TEATRE NOU

Companyia SAUS DE CABALLÉ

Director: P. SEGURA. Tenor: J. ROSICH

Avui, divendres, tarda, Vermut Popular. Darrera representació de **LA TEMPESTAD**, per J. ROSICH.

Nit, i totes les nits, l'èxit de la temporada:

PACA LA TELEFONISTA

TEATRE CATALÀ ROMEA

Companyia VILA-DAVI

Avui, divendres, el festiu escriptor Gastó A. Màntua, el popular autor d'"Un milionari del Putxet", estrenarà el sainet original i en 3 actes, **LA VEÏNA DEL TERRAT**.

Protagonista: MARIA VILA. — Direcció: PIUS DAVI.

TEATRE TALIA

Companyia de Vodevil, Comèdies i Sainets

Primera actriu: ENRIQUETA TORRES

tència a les persones que no surten de nit: **DE QUI ES EL**

Avui, divendres, tarda, a les 5. Reposició del grandios vodevil de Montero i Amichatis, **LA DANSA DELS 7 VELS**. — Nit, a un quart d'onze: El clamorós èxit de la temporada, **LA REINA DELS PERNILS**. Triomf immens d'autors i Companyia.

Demà, dissabte, a benefici del públic i per a facilitar l'assistència a les persones que no surten de nit: **DE QUI ES EL FILL?**, i l'èxit de gran broma, **LA REINA DELS PERNILS**.

Diumenge, tarda, a les 4: Programa monstre. Dues obres, 6 actes. Els grans èxits, **L'ADROGUER DEL CARRER NOU** i **LA REINA DELS PERNILS**. — Nit, a un quart d'onze: **LA REINA DELS PERNILS**.

TEATRE GOYA

Companyia d'ALFONS VIDAL I PLANAS

Primera actriu: CARME SANCHEZ

Avui, tarda, a un quart de sis: El formidable èxit, **EL LOCO DE LA MASIA**. — Nit, i totes les nits: **SANTA ISABEL DE CERES**. Els dos grans triomfs de VIDAL I PLANAS.

La setmana vinent. Estrena a Espanya de la farsa còmica en tres actes, **EL MARIDO, LA MUJER Y EL FANTASMA**, d'Antoni Guzman Merino.

TEATRE APOLO

Companyia CELIA GAMEZ - FAUSTINO BRETAÑO

Avui, divendres, nit. Definitivament estrena a Barcelona de la revista en 2 actes i 8 quadros, de **Vela i Campúa**, música del mestre Alonso,

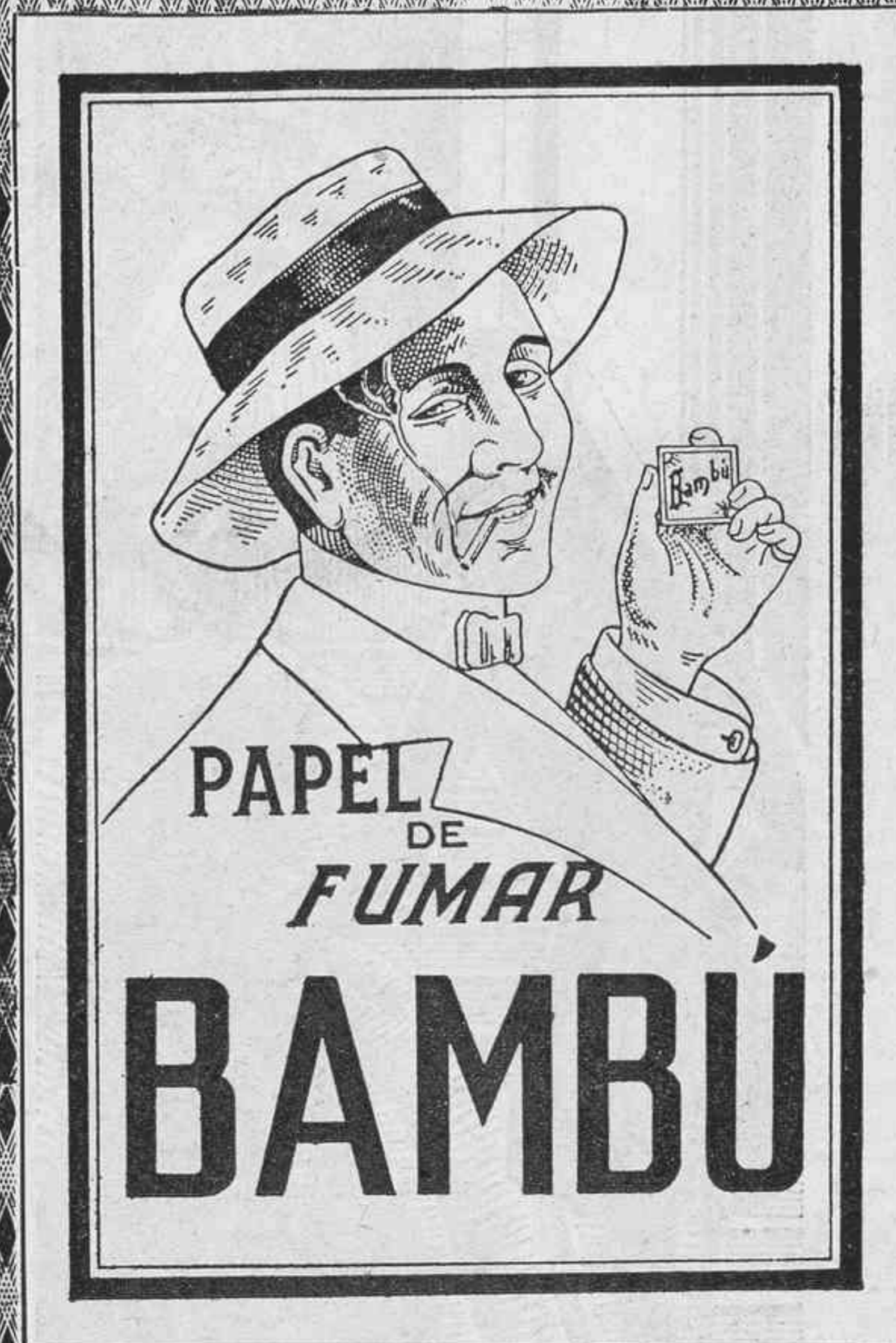
POR SI LAS MOSCAS...!

A l'estrena hi assistiran els seus autors.

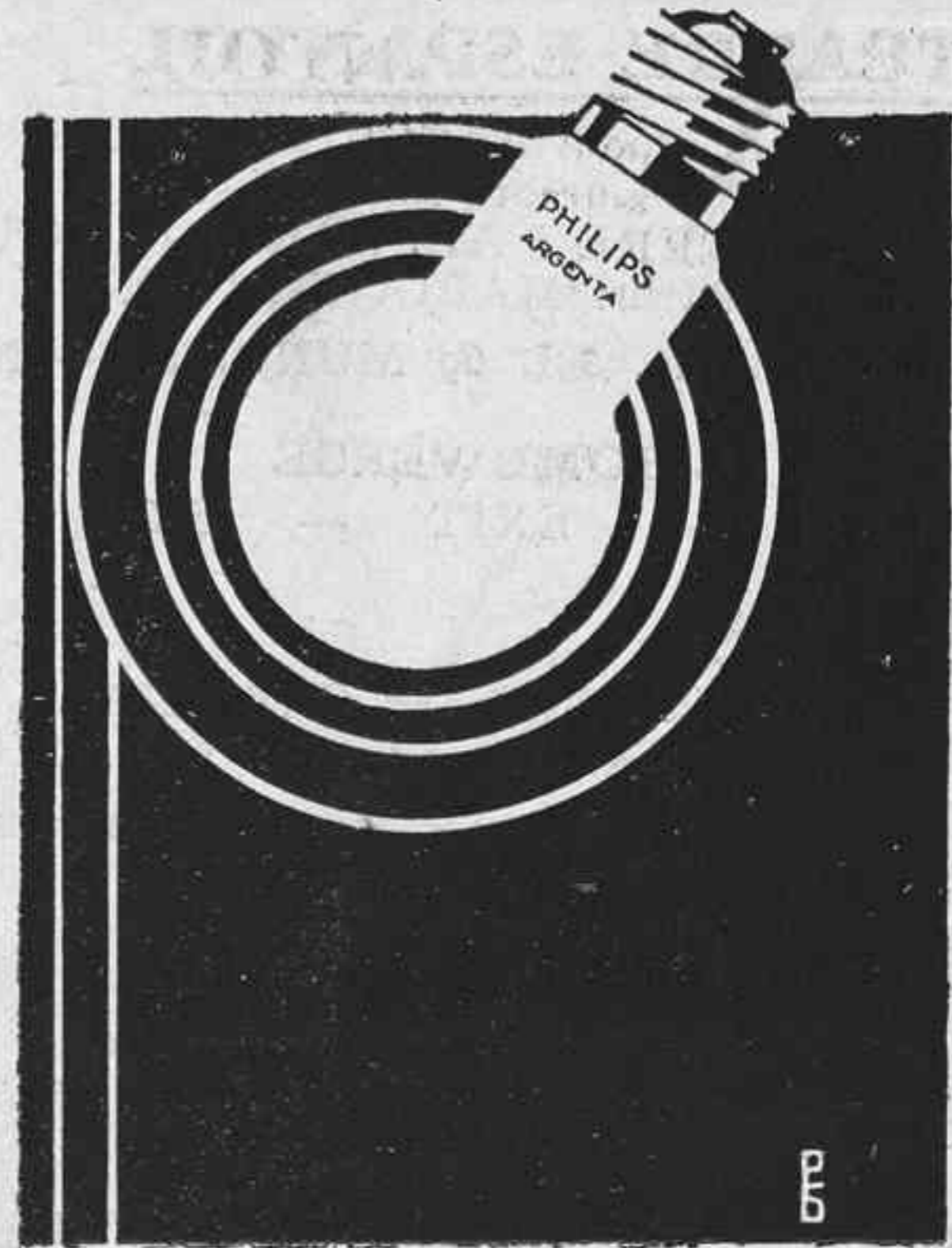
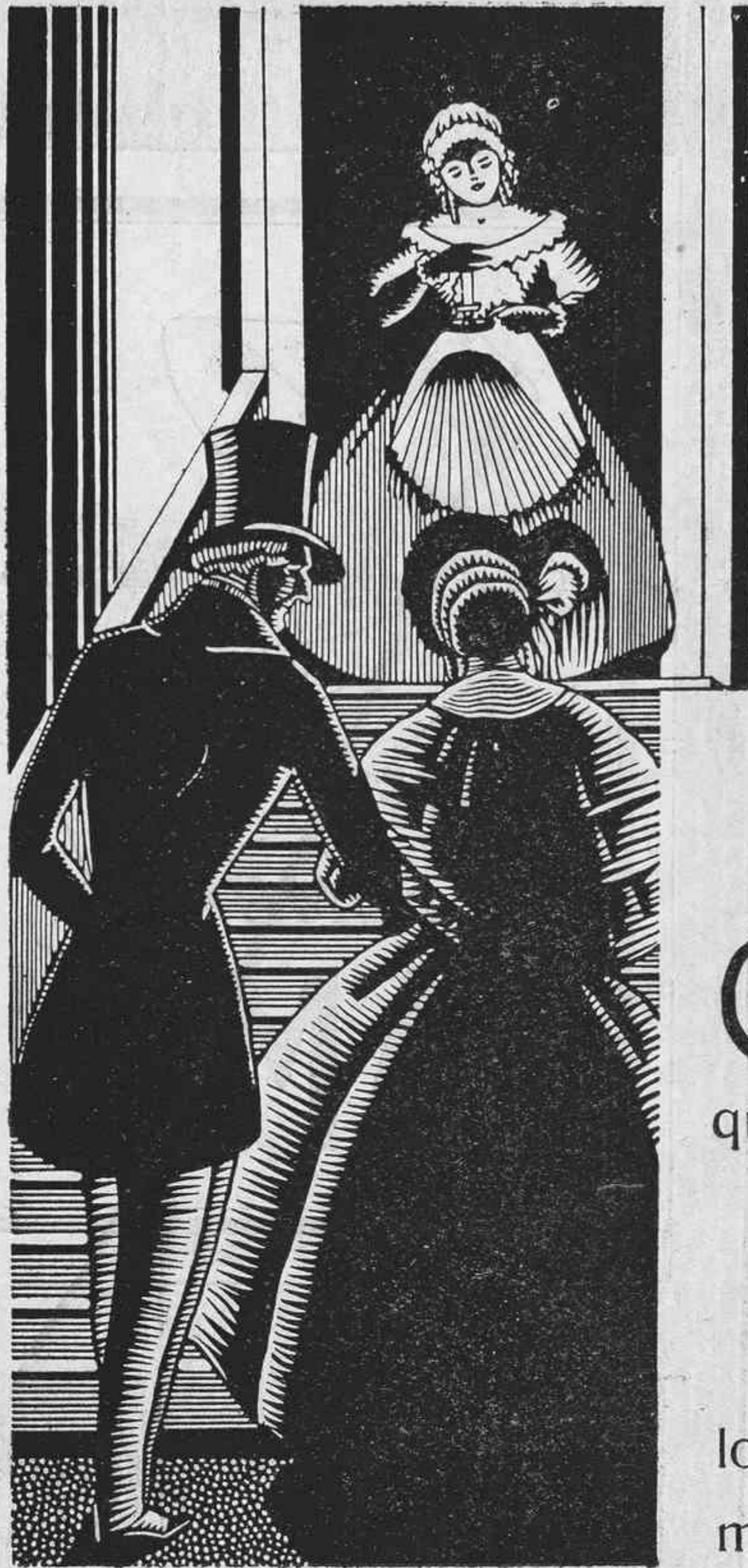
PRINCIPAL PALACE

Cada dia, a les cinc de la tarda i a les deu de la nit, la divertida comèdia sonora **TOBIS DELIKATESSEN**. — A l'escena, balls acrobàtics i de fantasia per la notable parella **CLARISSE AND CRISTIAN**, i couplets i cançons per l'eminent vedette espanyola **CONXITA PIQUER**, amb intermedis còmics per l'humorista **GUILLEN**. — Debut del formidable ballarí, procedent del Palace, de París, **JOHN BUX**.

Nota: Per causes alienes a la voluntat de l'Empresa, s'ajorna per a data molt pròxima el debut de les extraordinàries dansarines i concertistes de jazz, **BON JOHN GIRLS**.

ANTES Y AHORA

En otro tiempo, cuando se recibía una visita, había que proteger la luz para que no se apagase.

Esto ocurría hace 70 años.

Hoy la luz sale a recibir a los amigos y toda la casa está magnífica y cómodamente alumbrada gracias a la

LÁMPARA PHILIPS

USE LAMPARAS PHILIPS
CON ARMADURAS PHILIPS

Llibreria Espanyola

ANTONI LÓPEZ

Rambla del Mig, 20

Telèfon número 18692

BARCELONA

LLIBRES NOUS

A. ROVIRA I VIRGILI

DEFENSA DE LA DEMOCRACIA

Un volum en 8.ª, pessetes 4

OBRES COMPLETES D'IGNASI IGLESIES

VOLUM V

En Joan dels miracles * La Resclosa

Preu: 5 pessetes

JAUME BOFILL

L'ALTRA CONCORDIA

Segona edició :: Preu: 4 pessetes

MALLORCA

GUÍA GRÁFICA

250 vistas en huecograbado. 9 planos de la Isla. Edición en español e inglés por
JOSÉ COSTA-FERRER

Precio: 5 pesetas

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponentsals se'ls atorguen descomptes.

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRÉ

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *estrictis*, *cistitis*, *anexitis*, *flúixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugles, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metgè, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sifilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, florncos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòrrhea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potenciàls del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA. — Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sokatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de les dites malalties.

MARICEL-PARK

GRAN PARC D'ATRACCIONS
MONTJUIC

MUNTANYES RUSSES

Les més sensacionals d'Europa

BUG

L'atracció més trepidant

Witching Waves

La sempre agradable atracció

GRAN PISTA D'SKATING

MAGNIFIC RESTAURANT

TOBOGAN - CASCADA - DISCOS - SKOOTER

Mitjans de comunicació:

AUTOS: Carretera de Montjuic, recentment asfaltada.

PUBLIC: Funicular de Montjuic (bitllet anada i tornada combinat amb entrada al Parc: 1 pta.)

ENTRADA AL PARC: 0,50 ptes.

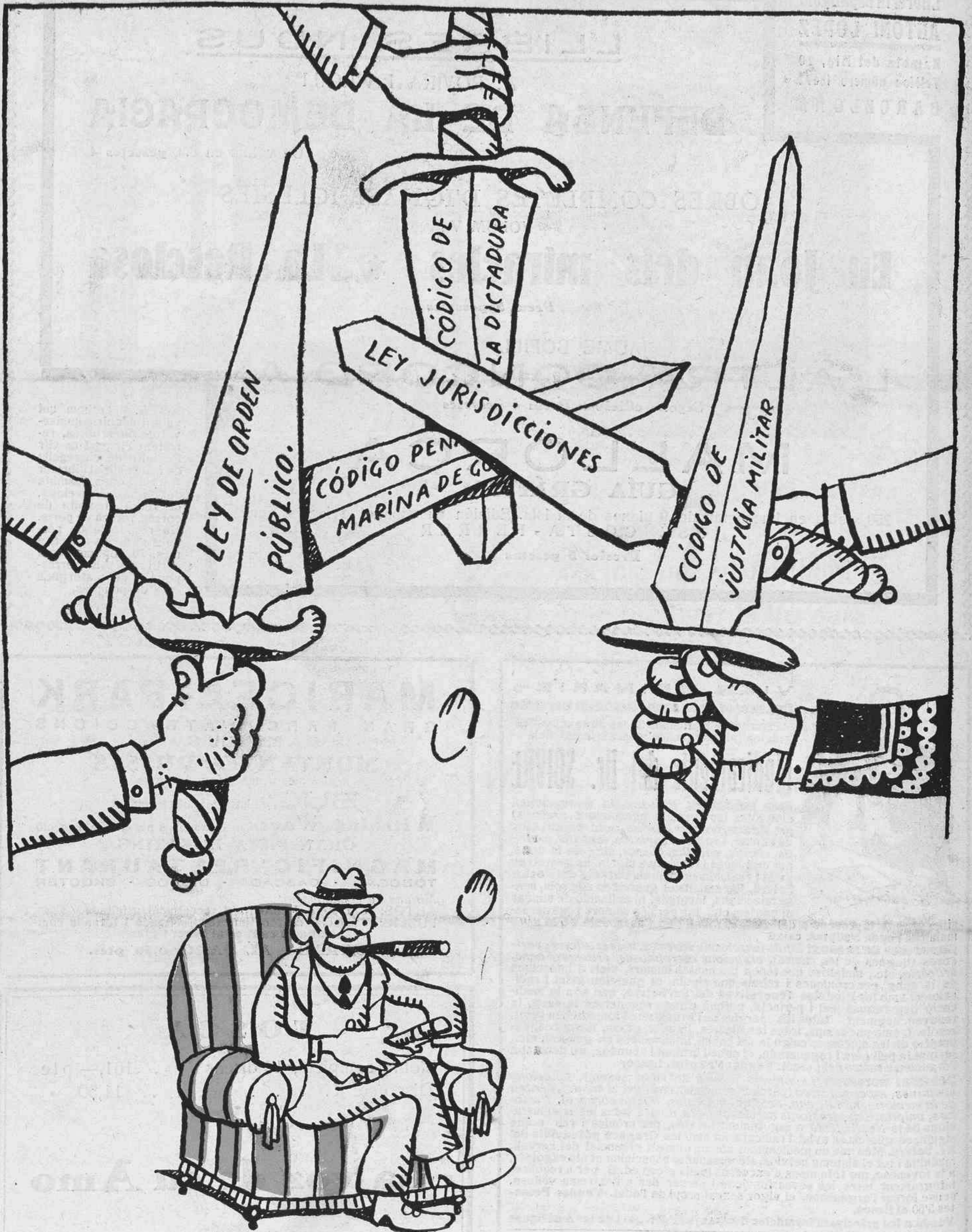
TOSCA

L'obra completa, 14 discos . . . 161,— pte.

Disco sol 11,50 *

La voz de su Amo

Compania del Gramòfono, S. A. E.

La felicitat del periodista

Què n'estic, de bé, sense censura!